

Memo

Datum:
18 februari 2020

Onderwerp: Winddialoog

Ter attentie van: Raad

Afzender: College B&W

Van winddialoog naar Energievisie

Context

Op 5 februari 2020 heeft de raad besloten tot het organiseren van een winddialoog voor vijf gebieden in de gemeente Barneveld. De keuze van deze gebieden is gebaseerd op de uitkomsten van het MER dat 22 januari 2020 is verschenen. Deze memo beschrijft de vervolgstappen in de ontwikkeling van de dialoog. Uitgangspunt is daarbij dat sprake is van een transparant proces waarbij zoveel mogelijk samen met bewoners en ondernemers wordt gewerkt aan de energietransitie binnen de (inter)nationale, regionale en gemeentelijk gestelde kaders.

Ontwikkelingen na 22 januari 2020

Inloopsprekuren windenergie

Naar aanleiding van het verschijnen van het MER heeft de gemeente in Terschuur, Zwartebroek en De Glind inloopsprekuren georganiseerd. Deze zijn bezocht door in totaal 250 bewoners. Uit de bijeenkomsten en andere reacties uit de gebieden 1 tot en met 4 uit het MER blijkt dat de uitkomsten van het MER hebben geleid tot onrust en bezorgdheid bij bewoners en ondernemers. Het MER wordt door velen beschouwd als een plan en niet als een onderzoeksrapport. Er is sprake van polarisatie, en de energie van bewoners en ondernemers richt zich op het tegenhouden van windturbines. Ook werd een aantal keer wantrouwen richting gemeente uitgesproken. Inwoners spraken van vooringenomenheid en het niet serieus nemen van hun inbreng. Wel hebben veel inwoners aangegeven de urgentie van de energietransitie te onderschrijven en is er bereidheid om betrokken te zijn vanaf het begin van dit proces. Over het MER vormt de adviescommissie zich nog een oordeel. Tevens wordt nog onderzocht hoe het MER zich verhoudt tot gemeentelijke plannen en visies (beleidsconfrontatie).

Conceptbod RES

In dezelfde periode vond de ontwikkeling van het conceptbod in de RES Foodvalley plaats. Vanuit de landschappelijke perspectieven *vitaal landschap*, *vitaal agrarisch* en *infrastructuur* is consensus gezocht voor de meest aansprekende invalshoek. Afgelopen week werd duidelijk dat de insteek om grootschalige zon- en windprojecten zoveel mogelijk langs de infrastructuur te realiseren, op het meeste draagvlak kon rekenen. Dit is in lijn met de inbreng van Barneveld in de RES.

Voor het conceptbod vormt het scenario energieopwekking langs infrastructuur daarom de basis. Barneveld heeft aangegeven te streven naar minimaal 12 Mw windenergie en 650.000 zonnepanelen tot 2030. In het scenario infrastructuur heeft ontwikkeling van wind en zonne-energie langs A1 en A30 prioriteit.

Deze constatering loopt vooruit op de besluitvorming rond het conceptbod RES.

Dorpentoer

Met het oog op de energievisie 2021-2030 is in 2019 gestart met een dorpenoer. Door in ieder dorp met lokale partners een avond te organiseren over energie en klimaat wil de gemeente het gesprek over de energietransitie op gang brengen. In Barneveld zullen meerdere dorpsgesprekken plaatsvinden. De avonden in de Kootwijkerbroek, De Glind en Stroe werden in totaal door meer dan 220 deelnemers bezocht. De dialoog is daar ook daadwerkelijk op gang gekomen. Maar het is een begin. Om met bewoners en ondernemers stappen te kunnen zetten zijn vervolgbijeenkomsten en concrete afspraken nodig. Tijdens de dorpenoer avond in Stroe, op 13 februari 2020 bleek dat ook hier het verschijnen van het MER vooral polariserend heeft gewerkt. Een ontwikkeling die tegengesteld is aan de bedoeling van de dorpenoer om samen met bewoners en ondernemers vorm te geven aan de energietransitie.

Wijk van de Toekomst

In De Glind is in 2019 gestart met het proces Wijk van de Toekomst. Hierbij wordt zowel gekeken naar de energie-opwekking en -besparing en de opgave om van het aardgas af te gaan. Daarbij is sprake van een combinatie met de dorpenoer. Er bestaan zorgen in het dorp en het buitengebied over dit proces in relatie tot het verschijnen van het MER. Er is in het dorp veel draagvlak voor duurzame energie en er wordt zelfs gedacht over de coöperatieve aanschaf van een windturbine. Een dialoog over wind kan in dit proces partijen tegenover elkaar zetten in plaats van het gezamenlijk zoeken naar mogelijkheden voor duurzame opwek en besparing.

Gezien de bovenstaande ontwikkelingen acht het college het verstandig om de dialoog in de Glind, Terbroek en Harselaar (gebied 5 uit het MER ten zuiden van de A1) gebiedsgericht aan te pakken. De fase waarin de gebieden zich bevinden waar het gaat om de energietransitie verschilt en het bedrijventerrein Harselaar vraagt een eigen aanpak.

Dialoog

In de gemeenteraad van 5 februari werd door één van de raadsleden een dialoog omschreven als: "Een gesprek tussen verschillende mensen waarin een vrije gedachtewisseling plaatsvindt die tot nieuwe inzichten kan leiden". Dit is een goede omschrijving van wat het college voor ogen heeft. Een dialoog heeft een aantal belangrijke kenmerken ten opzichte van een discussie of een debat.

In een debat gaat het om argumenteren, de eigen positie verdedigen, willen overtuigen. Er wordt selectief geluisterd, namelijk met het oog op het vinden van zwakheden in het betoog van de tegenstander. Een debat heeft een winnaar en dus ook een verliezer. In een dialoog gaat het om de ontmoeting en het uitwisselen van ervaringen, er wordt gestreefd naar wederzijds begrip en daarom aandachtig naar de ander geluisterd.

Een dialoog kan bijdragen aan verbinding tussen inwoners, ondernemers, politiek en bestuur in het vraagstuk van de energietransitie. Die verbinding, steun voor en acceptatie van de doelen van de energietransitie en de daaruit voortvloeiende maatregelen is essentieel om de transitie tot stand te brengen.

De inloopsprekuren en de avonden van de dorpen toer bevestigen de noodzaak van een open en transparante dialoog waarin gezamenlijk gekeken wordt naar de mogelijkheden om de energiedoelen te halen. Want het besef dat er 'iets' moet gebeuren wordt wel breed gedragen. De weerstand die het thema wind oproept en het gevoel van inwoners dat er over hen heen besloten wordt of, nog erger, al besloten is belemmert echter een open dialoog.

Het ontkennen van de bezorgdheid en weerstand tegen windenergie bij bewoners zal een averechts effect hebben op de doelstellingen. De weerstand groeit en zal zich gaan organiseren. Dit vergroot tegenstellingen in de samenleving en leidt tot vertraging van de besluitvorming. Daarom stelt het college voor de succesvolle formule van de dorpen toer voort te zetten en het komende half jaar te intensiveren rond de vraag: "Hoe gaan wij in onze omgeving de komende tien jaar energie besparen en opwekken? Wat kunnen inwoners en ondernemers daaraan bijdragen." De wijze waarop de dialoog wordt georganiseerd wordt in overleg met lokale partijen en geïnteresseerde burgers bepaald.

In de Glind is reeds een intensief proces gestart rond de Wijk van de toekomst. Daar zullen wij mee verder gaan en alle mogelijke energiebronnen, inclusief de dorpsmolen, in het proces betrekken. Dit in goed overleg met de bewoners in het buitengebied van Leusden, Lunteren en het dorp Achterveld.

In Terschuur en Zwartebroek zal de gemeente in overleg met lokale vertegenwoordigers een proces uitwerken rond de bovengestelde vraag. Op 24 maart staat reeds een dorpen toeravond gepland die de start kan vormen. Ook bewoners van de Appel en een deel van het buitengebied van Nijkerk kunnen worden betrokken.

Op Harselaar wordt samen met ondernemers, omwonenden en energiecoöperaties een proces gestart waarin gekeken wordt hoe het industrieterrein in de komende tien jaar haar CO₂ uitstoot kan terugbrengen naar 55% ten opzichte van 1990 en welke rol windenergie daarin kan spelen. Daarbij zal ook worden gekeken naar mogelijke innovaties die de energie opwekking in dichtbevolkte gebieden kunnen versterken. Ook circulaire economie zal wat ons betreft een rol spelen in het terugbrengen van de CO₂-uitstoot. Ook in de andere dorpen wordt vervolg gegeven aan de dorpen toer in overleg met lokale partners.

Vervolg

Voor de processen in Terbroek, De Glind en Harselaar (gebied 5 uit het MER ten zuiden van de A1) wordt een half jaar uitgetrokken. Eind september wordt een rapport uitgebracht dat enerzijds als basis kan dienen voor de energievisie 2021 – 2030 en daarnaast voor de structuurvisie wind.

In de komende periode worden nog windsprekuren gehouden. Tegelijkertijd start de gemeente met de processen in Terbroek en Harselaar.

Eind september 2020 worden de resultaten van de verschillende processen bekend. Dan is de dorpen toer voor de hele gemeente afgerond en zijn samen met bewoners, ondernemers en energiecoöperaties plannen uitgewerkt. Die resultaten kunnen worden benut voor het samenstellen van de energievisie 2021 – 2030. Dan is ook bekend hoe en waar windenergie in de gemeente Barneveld gerealiseerd kan worden en op welke wijze.

De eisen die ons vanuit het klimaatakkoord, de RES, het Gelders energieakkoord en onze eigen zorgen over het klimaat gesteld worden en de urgentie die door velen worden gedeeld maken van dit proces zeker geen vrijblijvende exercitie.

Input voor energievisie 2021 – 2030 en structuurvisie wind

